

Jak przedsiębiorcy powinni opodatkować sprzedaż wierzytelności własnych

Przedsiębiorcy od lat mają problemy z prawidłowym opodatkowaniem transakcji polegających na sprzedaży tzw. wierzytelności własnych, czyli wierzytelności powstałych w związku ze sprzedażą towarów lub usług. Niestety, liczba kwestii spornych rośnie wraz z popularnością tego rodzaju transakcji.

Zacznijmy od przepisów z zakresu VAT. Powszechnie przyjmuje się, że w przypadku zbycia wierzytelności własnej usługa może być świadczona przez podmiot nabywający wierzytelność. Czynność ta kwalifikowana jest jako usługa pośrednictwa finansowego. Spór zasadniczo dotyczy odpowiedzi na pytanie, czy w opisanej sytuacji nabycie wierzytelności jest usługą opodatkowaną stawką podstawową czy też usługą zwolnioną z opodatkowania. Ponadto pojawia się wątpliwość – czy tego rodzaju transakcja w ogóle podlega opodatkowaniu?

Obecnie w omawianym zakresie wyłoniły się trzy przeciwstawne poglądy. Zgodnie z pierwszym przedmiotowa transakcja w ogóle nie podlega opodatkowaniu VAT, czyli sprzedaż wierzytelności własnej nie jest opodatkowana i nie jest też zwolniona z podatku (np. NSA w wyroku z 12 stycznia 2010 r., sygn. akt I FSK 1627/08). Drugi pogląd głosi, że sprzedaż ta jest zwolniona z opodatkowania VAT (np. WSA w Warszawie w wyroku z 25 lutego 2010 r., sygn. akt III SA/Wa 1766/09).

Artur Cmoch

doradca podatkowy, współnik w kancelarii Grynhoff Woźny Wspólnicy

Natomiast zgodnie z trzecim poglądem sprzedaż wierzytelności własnej podlega opodatkowaniu VAT według stawki 22-proc., zaś podstawą opodatkowania jest dyskonto (np. dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu w indywidualnej interpretacji z 6 kwietnia 2010 r., nr ILPPI/443-22/10-2/BD). Stanowisko to potwierdził również NSA w wyroku z 16 lutego 2010 r. (sygn. akt I FSK 2104/08).

Rozbieżność stanowisk w zakresie opodatkowania nabycia wierzytelności wpłynęła na decyzję NSA (postanowienie z 29 kwietnia 2010 r., sygn. akt I FSK 375/09) o przedstawieniu składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego pytania: czy nabycie wierzytelności pieniężnej w celu windykacji na podstawie umowy przelewu określonej w art. 509 i następne ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. nr 16, poz. 93 z późn. zm.) jest usługą ściągania długów w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt

1 i art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT w związku z pozycją 3 pkt 5 załącznika nr 4 do tej ustawy. Sposób sformułowania pytania wskazuje nie tylko na wątpliwości dotyczące stawki, ale czy tego rodzaju transakcja w ogóle podlega opodatkowaniu VAT. Przy czym należy założyć, że wątpliwość ta nie dotyczy podmiotów, które profesjonalnie zajmują się skupowaniem wierzytelności, lecz jest ograniczona do podatników, dla których tego rodzaju działalność stanowi uzupełnienie działalności głównej.

Pytanie o skutki sprzedaży wierzytelności własnej na gruncie przepisów z zakresu VAT ma kluczowe znaczenie dla zasad opodatkowania tego rodzaju transakcji podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy o PCC nie podlegają opodatkowaniu czynności, które podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług lub (z pewnymi wyjątkami, które nie mają zastosowania w opisywanej sytuacji) są z niego zwolnione. Jeżeli więc sprzedaż wierzytelności zostanie opodatkowana VAT lub będzie z VAT zwolniona, wówczas nie będzie opodatkowana PCC.

Powstaje pytanie, czy opisywany problem, który narastał od wielu lat, nie mógł być już dawno rozwiązany poprzez wydanie przez ministra finansów ogólnej interpretacji przepisów. Niestety, także w tym przypadku rozstrzygnięcie problemu będzie musiało poczekać na wyrok NSA.

em